

ישעיה שן ז"ל

ב-31 בדצמבר 1991 הבאנו למנוחת עולמים את חברנו ישעיהו שן ז"ל, שכולם הכירו אותו בשם החיבה שלו "זיגי". זיגי היה בן 91 במותו ובמשך 60 שנה חבר קיבוץ בית-זרע. את כל שנות עבודתו הפעילה, 55 שנים רצופות, עבד ברפת והפסיק רק כאשר זכרונו התחיל לבגוד בו.

זיגי הגיע לבית-זרע ב-1928 והצטרף לצוות הרפתנים, שעסק בהקמת רפת מודרנית לפי הדוגמה האירופית, רפת בנויה בטון ל-60 פרות, ראש מול ראש עם מתבן בנוי מעל, לאיכסון 100 טון חציר ומכוסה ברעפים אדומים. החליבה נעשתה בידיים ואת הזבל הוציאו בקרונית תלויה על פס שהוביל לערימת זבל מכוסה גג, הכל מסודר לפי כל כללי המדע.

שנים קשות עברו על רפתני בית-זרע, הקדחת עשתה שמות בין הפרות, תמותת עגלות גדולה, אקלים קשה וחם ומחירים ירודים לחלב ולבשר. ההזנה היתה מבוססת על הרבה מזון גס; לכן התנובה היתה נמוכה, אבל השומן היה מעל 4%. כדי להזיל את המזון נזרע שטח אספסת יחד עם סטריה; החלקה גודרה והפכה למרעה לכל העדר. זיגי קיבל על עצמו את תפקיד הרועה ועסק בזה שנים רבות. כל בוקר עם אור ראשון היה פותח את השערים, מתיצב בראש העדר ומוביל אותו לשטח המוקצב לאותו יום. אחרי הצהריים העגלות הגדולות ניקו כל מה שהפרות

השאירו. רעיית הפרות נמשכה עד 1956, כאשר בנינו את מכון החליבה ואת הסככות הראשונות. זיגי קיבל על עצמו את גידול העגלות מחצי שנה ועד ההמלטה ובעבודה הזאת התמיד עד פרישתו בגיל 86.

מבצעו המרשים ביותר של זיגי היה הצלת העדר במלחמת השחרור. ב-14 במאי 1948 עם עלות השחר, זיגי הוציא את כל הפרות והעגלות הגדולות למרעה, משם עבר דרך הירדן לואדי פיג'אס ואחרי 8 שעות הליכה הגיע ליבנאל. איכרי יבנאל קיבלו בשמחה את הפרות לחצרותיהם ואת הרפתנים המלווים לבתיהם.

כך ניצל עדר בית-זרע בלי אף נפגעת אחת. זיגי היה בעל הומור טוב וסוחר ממולח. הרבה אנקדוטות מהלכות אודותיו והן זכורות לאלה שעבדו במחיצתו ונהנו מידידותו. אנו נזכור אותו כחבר טוב, רפתן מסור וחבר קיבוץ נאמן.

ינוח בשלווה באדמת בית-זרע שכה אהב. יהי זכרו ברוך.

משה שטלצר

בית-זרע 6.1.1992